

Sestdeena, 18. (30.) September

1871.

Nº 38.

Malsa par gaddu 1 rubl.

Rahdita jās.

Gelschsemmes finnas. No Rihgas: pahr celas-lokomotiwi. No Lee-pajas: pahr dielzelleem. No Pehterburgas: leelaka winneste. No Kreewu-w. rohbeschahm: lauvitaji.

Ahrsemmes finnas. No Wahzjemmes: pahr wezzalatleem, un la Jesuiti kraigami. No Chstreikjas: turrenes daschadas walstes un tautas zell strihdes. No Franzjas: wezzahs strihdes ar Wahzeescheem, — zil larrā leittufchi. No Italijas: lahda Italeescheem satiziba ar Frantscheem. No Svanjas: prettineeki greeschahs pee meera. No Alsobires: tur kolonistu truhkums. No Amerikas: maja Ecuador republike ariahi Italiju, — Melikaneeschi nerro brihowalstu turgus.

Jaunalahs finnas.

Accoma semme. Sarunna schanahs par behruu audfinaschanu. Strolfes ar Snursem. Misseschana. Sianna stohlotajeem. Läbbibas un zittu prezzi turgus. Naudas turgus.

Heelikumā Grehlu dubbōs. Wollensteines amoti. Sohbugallu neddelas peedishwojumi. Smeesslu stahstiaisch.

Gelschsemmes finnas.

No Rihgas. Taggad ar dselsu-zelleem jau effam til taht apradduschi, ka tohs usflattam ka ildeenischi darrischanu, lai gan maj ween gaddi pagahjuschi, famehr pa dselsu-zelleem brauzam. Preeskch ta laika tee bij leeli wihi, kas warreja paleelitees, ka tur un tur ar „futta-wahgeem“ effoht braukuschi. Nu pat attal laffam Rihgas avisēs zittu finna, kas stahsta pahr eelu-jeb zetta-lokomotiwi, kam dselsu sledu ne maj newaijagoht, het kas pa lihdseu zettu warroht zittus rattus willt. Schahda eelu-lokomotivē nupat no Englandes atwesta Rihgā un teiz, ka kabdu deen' us Selgawas bruggeta leelzetta jeb schoffejas buh schoht to isprohweht. Labbi gan buhtu, ka pa muhsu zeeem leelzelleem warretu ta eetaisht, — bet — finnams, tabdas lokomotives arr nebuhs wis lehtas! Ar scho celas-lokomotiwi — ta salta zittas finnas — buh schoht eetaisht braukschana starp

Jelgawu un Schauleem. Un ja tahda braukschana buh schoht labba, tad wairak tahdas eelu-lokomotives eegahdaschoht un eerikteschoht braukschana starp Widsemmes pilssfehtahm arri.

No Leepajas, 5tā September rafsta: kad valdischanas atwehleschana, to dselsu-zettu tuhlin atdoht braukschana, taī 4tā September pulst. $2\frac{1}{4}$ pedz puissdeenas pa telegraafu atnahfuise, tad tuhlin tizzis eeswehitihs un pirma rinda pulsten 3, 45 min. aisbrautuise.

— Leepajneeksi, dsirdejuschi, ka Pruhsci gribb dselsu-zettu buhweht no Tilsites taisni us Jelgawu, zell leelo trohksni; jo teem bail, ka tas zeltch tad winnu pilssfehtai atnemshoht leelo pelau un tadeht luhko ka nefā peerahdiht, ka tahds zeltch buhstoht wisseem zitteem eelschsemmes dselsu-zelleem par skahdi. — Pruhsci dohma, kad ta palikshoht pee taggadejeem dselsu-zelleem, tad winnu diwahm andeles obstahm Rehnigsbergai un Klaipēhdai (Mehmelei) tas effoht par leelu skahdi. Tadeht winni zehluschees kabjās, zettu taisht, kas taisni eet us peeminnetahm obstahm un tad buh schoht no Rihgas lihds Pruhschu rohbeschahm tikkai 46 juhdes, kad taggad pahr Dinaburgu lihds Eidkuhnei effoht 88 juhdes. Sinnams, ka zettu-taishtajai beedribai tad arr jabuhwe pastahwigs tilts pahr Mehmeles uppi.

No Pehterburgas. To leelaka winnesti, 200,000 rublus taī usbewu islohseschana 1mā September dabbujuse kabda kohpmanna feewa Pehterburgā, wahrda Parfenowa, kas tur sawā bohde andelejoht ar pahrtikas prezzebm. Winnai jau effoht manta 300,000 rublu wehrtibā, taī ka nu zaar scho winnesti ta puissmillionu baggata.

No Kreevn walsts rohbeshahmu Aſſia allasch nahf lahdas nemeera finnas. Pat Taschendas tuhwumā pabrohbeschneeli uſkriytoht meerigeem eedsthweneleem, tohs aplaupoht un aplohoht. Nefenn lahdas 30 werstes no Taschendas uſkrikuschi lahdam walts-statſionam, tur weens offizeeris un dasch laſati gallu dabbujuschi, un patte statſiona ehla tiktuse gluschi nodedsinata. Laupitajt behgdomi wiffus tiftus few pakal noahrdijuschi, lai pakal-djinneji newarretu tohs til ahirk panahlt.

Ahrjemmes finnas.

No Wahzsemmes. Wahzsemme taggad wiffas azzis flattahs us to Ieelo fattolu kongressi, kas sapulzejabs kohpā, nospreest, ka pahwesta un Jesuitu leekabm mahzibahm pretti atturretees un ka ſawu tizibū ſlaidroht no wiffahm leekahm mahzibahm un zilwelk bauſleem. Us ſcho kongressi jeb ſapulzi ſanabuſchi Minchene fattolu no wiffahm paſaules malahm, neveen no Wahzsemmes, bet arri no Kreevū ſemmes, Italijs, Franzijas, Englandes, Spanijas un no zittahm walſtem. Winni few par pamattu farakſtijuschi ſchabdu programmu jeb mehrki: „Mehs turramees zeeti pee wezzahs fattolu tizzibas, ka ta ar ſwehtheem ſtabtheem un zittahm ſtabtischanahm no pirmeeem laifeem ſaeetahs; mehs ka ihſeni fattolu braudſes lohzeſti, nekaunjamees ſewi is fattolu baſnizas iſſtunt, nedſ peenemmam tahs par mums tizibas deht patwarrigi ſpreeftas ſtrahpes; mehs ta-pat — us Tridentes konzihli aſrahdiſdam, — atmettam tohs ſcha pahwesta Piufa IX. laiſla doh-tus jaunohs bauſlus, kas ne-facetahs ar baſnizas mahzibū un apuſtulifla konzihle liktu pamattu, un ihpaſchi pahrt pahwesta nemaldbu un ka wiſch effoht tas angſtakais un wiffu warrenakais teefas iſdewejs. 2) Mehſ turramees zeeti pee wezzahs baſnizas mahzibas un nezeefcham, ka biſkapeem aſleeds paſcheem waldiht tahs braudſes, kas winneem padohtas. Mehſ paſlabwam us to, ka tizzibas buhſchana til pehz ſwehtheem raftheem iſſlaidrojama un ka pehz Tridentes konzihla noſlikuma pee jaunu tizzibas lik-kum̄ dohſchanas wiſeem fattrotem buhs dalla buht libds runnah, tapat biſkapeem, preeftereem un dia-koneemi un l. pr. 3) Mehſ dſennamees pehz tizzibas iſſlaidroſchanas, tur ja-atmett wiffas jaunalos laikos peenemtas un eejauktas netiſlibas, un ka zitteem laudihm arri buhtu brihw pee baſnizas waijadsibahm ſawu padohmu doht un libds ſpreef. Mehſ zerram ſaueenotees ar Greeku-, Auſtruma ſemmes un Kreevu tizzibu, no furrahm bes fahdas leelas waijadsibas effam ſchlahrſchees un ar furrahm mums muhſu tizzibas mahzibas nekahda leela ſtarpiba now. Tapat zerram, ka ar tizzibas pahrlaboschanahm un leelaku gaſtmas wairoſchanu pehzak buhs eepehjams weenokees ar tahm zittahm kristigahm tizzibahm, ihpaſchi ar protestantu un biſlapu tizzibahm Englandē un Amerika. 4) Mehſ atſibſtanu par waijadsigu, ka pee dwefſelu gannu mahzibas lai netruhſt ka

wiffai waijadsiga leeta arri zitta laiziga finnaſchana un ka laiziga waldischana libds pahr to gahdatu, ka mums tiktu ismabziti deewabihjigi, prahrtig i un tehwu-ſemmei padewigi preesteri un ka ſemmakee preesteri tiktu aifargati no augſtalo preesteru warmaſhibas, ka tee ſchobs newarretu zillaht un raidiht, tur winneem patiſk un eerastai draudſei atneut. 5) Mehſ gribbam aifſtabweht wiffas brihwibas, kas laudim par labbu im gribbam waldischanabam patiſhſeht pretti farroht wiffeem ar laſtheem apgrubinateem pahwesta bauſleem. 6) Kā jau wiſeem ſunnams un ſlaidri redſams, ka pec tahm taggadejahm negantahm ſajufſchanahm ihpaſchi Jesuiti irr mainigi, un ka ſchi Jesuitu heedriba ſawu warru us to bruske, ka tee preesteru, un lauſchu ſtarpa iſſchj ui wairo lahdas mahzibas, kas nebuht neſadert ar lauſchu apgaifmoſchanu, kristigu likumu, un walſts drobſchibu, tad mehs effam pahreleeginati un te ſlakt to apleezinam, ka meers, ſelſchana un ſaderriba baſnizas leetās, arri walſts eestuhdiu-mös un lauſchu dſihwē, til tad buhs panahkami, kad Jesuitu ordena ſlabdigahm darboschanahm gallu darrhſ. — Pirma kongrefſes ſapulze bijuſe 22trā (10tā) Septbr.

No Wahzsemmes. 12tā (24) September Wahzu keifers Wilhelms Baden-Badenes pilsfehtā ſanehmis Dahnu lehninu, kas minau tur apmekleja. — Preetsch naſkamas runnas-deenas teel ſataſhi dauds lubgſchanas rafſti, ar ko waldischauu gribb lubgt, lai Jesuitus no Wahzsemmes pawiffam israida ahrā. Ware buht, ka dajheem muhſu laſſitajeem now ſunnams, kas tee Jesuiti irr, tad teem te ihſi ſallam, ka Jesuiti irr tahda preesteru ſahrta, kas us to darbojabs, wiffus pee fattolu tizzibas peegreest un lai ſawu mehrki warretu panahlt, tad nebiſtahs un nekaunahs ne no lahda eemeſla woi darba, ir pat pahr zilwelk dſihwibu un waldischanas likkumeem nebehda. Winni gribbetu wiffu warru un waldischauu fattolu baſnizas wirſbai ween peerwest, un l. pr. Tadeht jau muhſu Deewa meerā duffedams keifers Alekſanders I. minaus uo Kreevu walſtes pawiffam israidiha ahrā un — ta Winni aplam nelur neekeet zeesti, ka ween lahdas ſemmes, tur dſilka tumſiba mahjo.

No Eſtreikijas. Jau agraf reiſ effam ſtabtijuschi, ka Eſtreikija waldischanai dilti gruht ſawu waldischanas zepteri noturreht, zaure to, ka wiffa walſts irr ſaueengta no zittahm agrakajahm masahm walſtem, furru ſatrat ſawada tauta, ar ihpaſchu walldou un ſawadahm eerachahm. Schabs daschadas (wiſswairat Slahwu) tautas ſatrat ſawus likkumus un ſawu ihpaſchu waldischauu, — ka preefsch pahri gaddeem Ungari to dabbuja. Un tur nu gad-dahs lahdā walſte diwas tautas kohpā, tur weena pahr ohtru gribb wiſtrophu dabbubt, tur nar-masais trobſtnis un tur waldischanai galwa rinki ween eet ſtaufotees weenias un ohtras tautas ſub-

dsibas un brehlschanas par valri-darrischanahm. — Taggad Ehstreikja klahjabs. Schobrihd wissur runnas-deenas jeb landagi eesahkti, — bet te arr gan drihs wissur trohlnis zehlees kahjä, jo rahdahs, ka nekur ne-essoht meerä ar teen lakkumeem, ko waldischana preefschä lakkuse. Un no ta irr iszehlujehs tahda sajuschiha, ka ne ko ihsti newarr fapraht, ko fahris gribb un ta tahs leetas gallä ees. Teiz, ka waldischana Behmeescheem arr effoht apfholijuse sawu ihpaschu waldischanu un ihpaschus lakkumus, ta ta Ungareem. Sinnams, ka tad buhs trejas ihpaschas walstes Ehstreikja un ka nu pehz fchahda gohda fahrohs arri zittas tautas un semmes. Kas tur isjuhs, ko laiks rahdihs.

No Franzijas. Franzija, fa jau finnam, tautas weetneekl aigahjuschi us mahjahn un ta kommissija, ko ta Versalje atskahjuse, irr waldischanai jeb wezzjam Tjehram par palihgeem un par padohma-dewejeem. — Tautas gwärdi wissur teek atlaisti un ar sohdu apdraudeti tee, kas sawus erohtschus ar labbu negribb waldischanai atdoht; winnu weetas pilsschäts taggad eenemm ihstu farra-wihru pulki. — Wahzemmes wehstneeks nupat atkal stibvi us-stahwoht Franzijas waldischanai, lai gahda, ka meers teek Wahzeescheem; kas Franzija usturahs, jo Frantschi warren nikni meklejoht Wahzeescheem kohst, kur un ta tik peetikdam, ta, ka schee nemas newarroht drohscihi buht sawas dsihwibas labbad. Frantschi par Wahzeescheem itt neko nebehdajoht un pat awises rihoht wissus teeni wirsu un polizejas atraujoht teeni sawu aistahweschahu. Sinnam, ta neklahjabs un ta nedärre nekur, kur starp eenaidnekeem atkal meers verrechts un ar to Frantschi paschi fewin fataifa leela neslawu wissa pasaule. — Wahzeeschi taggad pehz norunnas atkal zittus farra-pulkus no Franzijas isweddufchi un prohti no Parihse flanstehm, kas Sehnes uppes labbaja pufse. — Ar to muitas pamafinaschanu Elhascheem no Franzijas pusses, wehl naw nekahda gallä; Frantschi te arween kahro to leelako winnau preefsch fewis un grohsa to schä un ta un tapat atkal Wahzeeschi tihko preefsch fewis arr; ja nu weeni woi ohtri wairak nepeelahpsees, tad neels buhs no wissas leelas tirogschanahs. — Arri tas Franzijai newarr buht par gohdu, fa ta dauds Wahzeeschi saldatus, ko sawangojuse farra, aiswaedduf us Aischibri im tur peedallijuse saweem farra-pulkeem, kam dumpineeki jafawalda. Gan nu Wahzemmes waldischana teeni meklejoht paakt, bet suhtri ejioht ar to atdabbuschahu atpaakt. Kahds Penhschu saldats, kas nesenn tizzis atpaakt tehwijschä, teizis, ka tur wehl dauds Wahzeeschi palikuschi, kam nepataujoht nekahdu sinnu laist farvejeem us Eiropu, un schee gauschi lakkuschi luht, lai par winni atswabbinaschanu gahdajoht.

— Frantschi waldischana islaiduse sianu, zit farra-wihru winnem ta pehdejä farra krittuschi, prohti 89,000, kas woi paschä farra-laukä mirruschi, woi

lasaretés; no scheem bohja gahjuschi, no Forbachas libds Mezzi 26,000, pee Sedanas 10,000, Parihse 17,000, pee Loahres 22,000, Buhrbaka maddischana 7000, seemeta puffe 3500 un no Garibalda pulka 1600. — Krimmas farra krittuschi 120,000, Italijs farra 40,000, Melisla 35,000 un bes tam wehl 10,000, ta, ka ta keisera waldischana, kas pahr meeru ween runnaja, 300,000 wihrus farra saudejuse.

No Italijs. Frantschi waldischana schim bribscham israhdotees prett Italijs lohti laipniga un peelahwigia un Tjehrs Italijs wehstneekam teizis, ka Franzija nebuht nedohmajoh, Italijsi pee winnas eemantoschanahm ko zetta mest. Lizzibas deht weenigi winnem buhtoht kahds wahrods jarunna, bet kad pahwesta gohds un daska ta apgalwoti un Italijs waldischana prett winnu tik labprahliga rabijschus, ta daju effoht wiss pareissi. Tit tas Tjehram nepatihkoht, ka Italeeschu awises pahr Franziju tik neustizzami runnajoht un tahdas leetas no winnem daudsjoh, ko tak newarroht peerahdiht. Bet pats Italijs ministeru preefschneeks Frantscheem neustizz, tadeht, ka pee winnem wissas leetas drihs pahrgrohsahs un ka tadeht Tjehra wahrdi ween newarroht neko apgalwoht, — patte Franzija darroht zittadi. Arri tas jau deesgan parahdoht Franzijas neustizzibu, ka ta pee Italijs waldischanas wehl naw suhtijuse wehstneku, bet pee pahwesta gan kahds jau senn effoht. — 20ta September Italeeschi Rohma swinnejuschi to deenu, kad pehrn Rohma eegahjuschi. Gepreelsch jau dauds runnaja un baidijahs, ka zaur kahdu swinneschana warroht iszeltees leels trohlnis starp Lehnina laudim un starp pahwestnekeem, bet effoht wiss isdeweess gan rahmi un gohdigi. — To mehr pa wissu semmi Lehnina waldischana prettineeki un pahwestneeki jauzotees un mairotees tapat, ka ugguns Wesuwa falna eekschupfe un tik rauga us isbewigu laiku, kad warretu iszeltees leesmäz.

No Spanijas. Spanijas fehnisch islaidis manifesti jeb pasluddinaschanu, ka waldischana prettineekem teek peedohta winnu prettoschanahs un ka tee, kas tadeht pahr rohbeschahm aishbeguschi, warroht pahnahkt tehwijschä un palikt paiksi pahwestneeki. Schi pasluddinaschana isdeweiss lehninam par labbu, bet tam eedohmatam frohna-mennineekam Don Karlos par sliftu; jo nu dauds winna draugi, tee ta nosaulti Karlisti nahloht mahja, un swehrejoht us walstis lakkumeem un schee wisswairat effoht leeli wihri ween. Jo ko tad winni taggad gan wairs darrischoht pee ta nabbaga printscha, kam pascham tuftschas kabbatas un tuftsch galbs. — Wehl winnam par leelu ihgnumu pats nemaldigais pahwests issluddinajis, fa us Spanijas trohna tik ween Isabellai un winnas dehlam effoht rest, bet nekahdam zittam. — Tomehr winsch zerre, ka zitta reisä, kad winna buhschana palikschooht labbaka, pahwests atsal greisschotees us winna pussi. — Ta nu jaunajam fehninam eet jo deengs jo labbaki.

No Alschihres raksta, fa turrenes buhschana ne-efsoht nekahda teizama. Turrenes general-gubernators taggad effoht Versaljē atreisojis ar Tjehru farunantes, fa nu ar to koloniju darriht. Franzuschi effoht teem Arabeescheem, kas dumpojuschees, wissu semmi atnehmuschi, fa jau tur ilreis tas eeraddums un zaur to nu tee effoht saniknojuschees un meklejoht atreebtees pee Eiropeeschu kolonisteem. Gubernators gribboht par eefahltumu preefsch Delli aprinka no Eiropeescheem 30,000 eedsihwotajus sadabhuht, fa eedal-lischoht 23 draudsēs ta, fa tahs zitta ar zittu stahw beedribā un t. pr. Bet nu nesimmoht wis, kur tohs 30,000 sadabhuht? No Franzijsas kaudis aplam nekad ne-eijoht us Alschihri. Lui Napoleons sawā laikā sawus prettineekus pulkeem turp aissuhtijis, bet tee kolonijai neko ne-effoht lihdsejuschi, bet ta palikfuse fliftaka nesā preefsch 20 gaddeem bijuse. Republika jan ta nedarrischoht, bet ta faweeem us-tizzameem Elsaschescheem uu Lotrineschescheem to labbumu uowehle ar pateizigu sirdi, lai tee turp eet un sawu ahdu atreebigeem Arabeescheem turra pretti. Woi tad ta nebuhtu deesgan leela pateizibu par to, fa schee Frantschescheem pa prahtam sawu tehwu semmi atstahjuschi!?

No Amerikas. Amerikā tahs daschadas walsts irr republikas ween un til Brasilijas walsts irr Keisera walste. Sinnams, fa daschas republikas irr gluschi masas, bet tak gribb us sawahm paschahm tajhahm stabweht un daschureis gaddeem nodsthwo weenā karrā ar kaiminu republikahm, neeka eemesla-deht ween. Weena schahda masa republika, kas fawzahs Ekuador walste, nehmusehs spehzigi pahwestu aistahweht un rafstijuse Italijas kchninam, fa lai winsch nedohmajohht wis pahwesta laizigu waldischanu preefsch fewis paturreht. Ar to ween ta wis nepeetkuse, bet wehl schi walsts rafstijuse zittahm Amerikas republikahm, lai tahs darroht ta pat; — bet tahs neleetokes ne dsirdeht. Tschibles walsts garigneeki gan waldischanu skubbinohnt arri ta darriht, bet ta, ar preestereem enaidā buhdama, arri us to nedohmajohht. Ta ta Italijai buhtu to baiditees no tajdahm aishuhras blusfahm!

Wehl no Amerikas. Meksikaneeschi effoht palikfuchi pahrgalwigi prett Seemet-Amerikaneescheem un scho luggus ohstas nerrojohht, ta fa drilh warroht notilt, fa Grants Juarezam karru peefalka. Winni daschu luggi aisdsennoht no ohstas, pirms tas pilnigi sawu prezzi eenehmis un zittus apklahajoht, schahdu woi tajdu neleetigu un wiltigu eemeslu zeldami. Sabeedrotu walstu wehstneeks no Meksikas waldischanas pagehrejis, fa lai par to sabeedrotu walstu larrogam darritu faunu ewainotohs noluhds un lai skahdi pilnigi aismassa. Ja to nedarrischoht, tad ar warru tohs peespeedischoht. Warr buht, fa paschi eemeslu mesle, lai warretu scho walsti arr peesawinaht leelai brihwwalstei. (?)

Jaunakahs finnas.

No Berlines, 16tā (28.) Septbr. Walstu - rahtes beedrius 20tā Septbr. (2. Oktbr.) fa-aizinati kohvā. — Muitas norunna ar Franzijsu wehl teek turreta. — Weenā no Franzijsas atpakkat nahdama karra-wihru divisjone, attal apturreta, lai wehl paleekoht turpat. — No Lisabones finna, fa Spanijas un Portugales kchnini nahlamās deenās fa-echoht aprunnatees.

Arrama semme.

Jo labbaki eeriketas maschinas fabrikants fewi finn sagahdaht, jo labbaku prezzi un jo wairak winsch arr preefsch pahrdohschanas warrehs taisiht, un jo labbaki winna buhschana us preefschu ees. Bet tas pats, kas fabrikantam maschinas irr, irr jemmes kohpejam arrama semme, un jo labbaka ta irr, jo pilnigakus auglus winsch no faweeem tihrumeeem warrzerreht. Semmeskohpejam tadeht tilpat waijadfigs, ar arramas semmes ihpaschibahm eepashtees, fa fabrikantam ar maschinahm, ja zittadi winsch zihnahs ar faweeem laukeem us preefschu tift.

Bet lai nu ar arramas semmes ihpaschibahm labbaki warretu eepashtees, mums pa wissu preefschu jauhko, is kahdahm leetahm ta falikta. Scho mehrki tajdā wihsē panahkam: Mehs nemmam kahdas mahrzinas labbi isphatas semmes, eeberram tahs weenā traufā un usleijam pilnigi tschetreis til dauds uhdeni wirsū. Laggad labbi apmaissiujuschi, pahru azzumirlli nogaidam, famehr beesumi nostahjahs, un tad to netihro uhdeni noleijam. Kad mehs tajdā wihsē tahs semmes til ilgi masgajam, famehr nolejhams uhdens tihri slaidris paleek, tad traufā smiltes ween atrohnam. Tahs nofwehruschi, warram finnaht, zif leela datta smiltes tai semmei bija peejauktas. Masgajamā uhdeni netihrumi arr ar laiku no-stahjahs, un mehs atrohnam, fa schee zits nekas naivā sibksti mahli ar truppu semmi jaukt. Sinnams, mehs smilshu semme majak mahlus un mahlus semme majak smiltes atraddisim, bet schahs diwas leetas, ar truppu semmi jauktas, wissur muhsu widdos ar ramu semmi istaijhs.

Ismeliesim tad nu tahs ihpaschibas no schahni trim leetahm.

Kad mehs kahdā drehbē semmi eeberram un lehnam uhdeni wirsū leijam, tad redsam, fa zitta semme wairak, zitta majak uhdeni eedserr, famehr tas appalschā sahki pilleht. Kad mehs nu ar augschā minnetahm trim semmehm scho prohvi taisam, tad atrohnam fa

100 mahrzinas smiltes 25 mahrz. uhdeni

100 mahrz. sibksti mahli 70 " "

100 mahrz. truppu semmes 190 " "

spehj faturreht.

Kad nu schahs semmes weenā siltumā alkā schahwejam, tad redsam, tanni laika, famehr smiltes pa-wissam isschhuwa, sibksti mahli tiffai 9 mahrz. un truppu semme tikkai 6 mahrz. uhdeni pamette. Tajdā wihsē tad nu pehz minnetia laika smiltes nemas ub-

dens neatstahjabs, kamehr fihkstos mahlös wehl 61 m. un truppä semmē 184 m. atrohdahs.

Kad fültumä labbi schahmetas semmes us swarreem usleekam un tafs noswerram, tad pehz fahda laika atrohnam, fa ta pufse, furrä semme irr, fahf grint. Tas nahf zaur to, fa ta semme mitrumu is gaifa peewelf, un zaur to fmaggaka tohp. Kad nu mehs ar labbi fahdahm fmiltehm, fihksteem mahleem un truppu semmehm (furras abbas papreefchhu fmalki jasabersch) scho prohwı taisam, tad atrohnam, fa fmiltes nemas uhdent nepeewelf un fihksti mahli 1 mahrz. usnehma, kamehr truppu semme 2½ mahrz.

Tahdā wihsé mums tad nu irr finnams, fa fmiltes til mas spehj uhdenti usnemt un tiltai schwaki to faturreht, ta fa tafs ahtri isschuhst. No gaifa tafs nemas uhdenti neusnemm, un kad mitras, nemas now lippigas. Bet faufas fmiltes irr til wassigas, fa juhrmallas no wehja fa sneega putteni tohp dsennatas.

Sihksti mahli turpretti dauds uhdenti spehj usnemt un stipri to faturreht. No gaifa tee, kad deesgan faufi un fmalki, ar leelu spehku uhdenti peewelf, un kad mitri, gauschi lippigi un fihksti irr. Bet faufi mahli atkal paleef zeeti fa akmin.

Truppu semme par wisseem wairak uhdenti usnemm un wihs-spehzigaki to faturr. Arr no gaifa ta pa wisseem wairak peewelf, bet kad mitra, til mas ween lippiga, un kad faufa, weegli faberschama.

No schahdahm ihpaschibahm tad nu faprohtams, fa arrama semme, jo wairak tai mahli, arr jo mitraka un gruhtaki apstrahdajama buhs; un jo wairak tai fmiltes, jo fasaula un weeglaki apstrahdajama. Semmeskohpeji tad nu arr fawu semmi tahdā wihsé mehds isschikt un to wai par „gruhtu,” wai par „weeglu” nosault.

Gruhtai semmei peederr wissi tee labbumi un fültumi fa fihksteem mahleem, winna dauds no ta preefch augleem til wajadsigu mitrumu usnemn, un to ar leelu spehku faturr. Truppu semme un peejaulti suhdi drihs tai neissuhd un neteek zaur ahtru iskateschanu aiskaweti fawu labbumi augleem atdoht. Bet wiss pahrwehrschahs zittadi, kad waffara leeti flapja, jeb arr leeti faufa irr. Jo kad leetus beesi libst, tad semme pawiffam ismirfst un wissi augli zaur flapjumu nonihfst; un atkal faufa laika til zeeti falalst, fa augli nemas newarr eeffchä tilt un zaur plafumeem falnes iskafst. Täpat fa farstums, arr leela falna mahli semmei fahde.

Tahdus tihrumus daschreis nemas newarr apstrahdah, jo tee pa reisahm til fihksti fa putra, wai arr pahrleeku fihksti un lippigi, un pa reisahm atkal til zeeti falalst. Täpat fa farstums.

Weeglai semmei gan retti leels flapjums fahde, bet jo beeschaki fahde. Apstrahdaschana irr weegla un augli drihs gaujaro, bet suhdi lehti isnihfst un dauds no leetus tohp aissfalloti. Arr wehjisch dauds-reis fahde, semmi no falnehm aispuhsdams.

Schee netikumi pee abbahm semmehm gan gluschti sawadi, bet tomehr, fa redsams, tahdi irr, fa weens ohtru warr islihdinaht. Jo kad gruhtai semmei fmiltes tohp peemaifitas, tad ta zaur to weeglaka paliks un weegla semme zaur mahleem gruhtaka.

Té wehl japeeminn, fa truppu semme, zik sawadas ihpaschibas schahm arr irr, tomehr abbahm derriga. Labbums itt ihpaschi pee mahleem rahdahs, furri zaur tafs dauds no fawa fihkstuma saude.

Kad nu mehs arramu semmi pehz fmilchhu un mahlu vallahm tahdā wihsé eelsch klasseh vallam, fa latrai klassei 10 prozentos fmilchhu, jeb mahlu wairak irr, tad mehs tahdas klasse dabbujam:

	fmiltes	mahl
semmei weeglas	1) fahdras fmiltes	100 —
	2) weeglas faufas fmiltes	90 10
	3) wattenas masmahlainas fmiltes	80 20
	4) mahlainas fmiltes	70 30
	5) fmiltaini mahli	60 40
	6) mahli	50 50
	7) baggati mahli	40 60
	8) fülli, faufi mahli	30 70
	9) mitri mahli	20 80
	10) aufsti, fihksti mahli	10 90
	11) pohdneeka mahli	— 100

Kad mehs tohs auglis eewehrojam, furri laträ semme aug, tad redsam, fa fahdras fmiltes un tihros mahlös nekahdi neaug, bet kad schahs abbas semmes fahf maihsit, tad wihs pirmak fmilchhu semme rudsi, un mahlu semme tweeschi spehj augt. Gefahkumä abbi wehl deesgan schwakti rahdahs, bet jo wairak pee fmiltehm mahli un pee mahleem fmiltes peejauktas, jo spehzigaki arr schee isplaschahs un meeschus, ausas un grikkus usnemdam, widdi, kad fmiltes un mahli us pusehmu jaulti, lohpä fanahl un weens fa ohtris spehzigaki tahdā semme aug. Tahdeht tahdu semmi, fur fmiltes un mahli us pusehmu jaulti, par ta labbako warr nosault, jo winna preefch wisseem augleem irr derriga, ne wissat gruhti apstrahdajama un leelu faufumu tilpat fa dauds leetu pahrzeesch. Kad nu mehs augschä minnetas klasse pehz winnas wehrtibas saleekam, tad dabbujam:

1) mahli	
2) fmiltaini mahli, —	2) baggati mahli
3) mahlainas fmiltes, —	3) fülli, faufi mahli
4) wattenas masmahlainas fmiltes, —	4) mitri mahli
5) weeglas faufas fmiltes, —	5) aufsti, fihksti mahli
6) fahdras fmiltes, —	6) pohdneeka mahli

Kad nu fahdahm, fahdi augli laträ semme wihs-labbaki aug, tad redsam, fa

1) rudsi, tweeschi, meeschu ausas	
2) rudsi, ausas, masee meeschu	2) baggati tweeschi un leeli meeschu
3) rudsi, grikk, ausas	3) tweeschi, ausas, mafsi meeschu
4) fülli rudsi, grikk	4) fülli tweeschi ausas
5) gauschi fülli rudsi	5) gauschi fülli tweeschi
6) netahdi augli	6) netahdi augli

No scha kad nu redsams, fa 1 klasse wissi augli labbi aug. 2) fa. kad ta gruhta, rudsi, un kad ta

weegla, sweschti jau nedrohschi, bet 3) II. arr meeschi wairs drohschi now un 4) II. wissi augli leelu zerribu nedohdi. 5 un 6) klasse nomas now mehrtes apstrahdahrt.
(Us preelschou webl.)

2. P.

Sarmnaschenahs par behrnu audsina schann.

Sohfneeks (no basnizas ienabldams, faleebahs ar Rubbeneelu un to uerunna ta): Labdeen, laimin, woi weens pats schodeen csi basnizā brauzis?

Rubbeneeks. Ta jau gan irr; fainneezei bij ja paleet mahjā pee slimmahs Anninas, us faini schinnis laikos jau nebuht newarr patautes.

Sohfneeks. Ko nu par taggadejeem deenestneekem runnah, — dehd tillai leelo lohni teem un paku jau darriht, fa winni paschi gridd, un fa lai warr eet, fur tecm patih, — gruhtak darbu padarri pats, — tad buhs fainneeks preelsch scha laika faines. Kas tad Anninai par kaiti?

Rubbeneeks. Kä jau wehl behrns, — fas tad pee tahdeem wissas kaites warr issinnaht, — rahda us mutti, itt fa sohbi sahpetu un wissa galwina karsta.

Sohfneeks. Woi tad pee daktere ne bijat?

Rubbeneeks. Kas nu behrnu deht ikreis pee dakteri strees, — gan jau pahrces limmiba; wezza krusl'mahte, fas ik deen to auksle, fakka, fa treiju gaddu wezzam behrnam daschas kaites pecsittotees tillai no pee-augschanas, kad par ahtri aug, — tahs atsal drihs pahreijoht, kad lohzelte breest!

Sohfneeks. Ak tuwu gudribu! To jau dohmaju, fa kad no daktere farzates, tad jau mahntizziba un wezzu mahtishu gudriba irr pulka. Vahrto nu gan wajjadsetu kaunetees laudim, kam mahziti dakteri tik tuhwu. Woi sinni, raddineeks, es tew to fazzishu, fa behrni disti teek samaitati zur to ween, kad wezzas mahtites tohs sohri un oukle.

Rubbeneeks. Raedineeks mihlais, fa tu nu rumna! Dur tad prahrigatus zilwelus nempi pee behrnu kohpschanas un audsina schanas, nefä wezzus laudis! Es turru to par leelu laimi ka man tahda wezzene irr pee rohlas, — lai Deews winnu wehl ilgi us-tur' pee vishwibas.

Sohfneeks. Es ta nedohmajun wis un arri nefad ta nedehmaschu un us to man gruntigs eemessis. Muhsu dakteris to man irr stahstijis un issaidrojis, fa nederr un fakka, fa pee behrneem tillai derroht jauna, wesseliga kohpeja un prohti tadeht: wezzem laudim allaschin faut lahda wahjiba peemahjo un jauneem behrneem jo ahtraki wissa libp, fas minnu spirtumu un augschanas spehku kawe. Jau wezzu lauschu dwascha jaunam behrnam effoh stahdiga, fur tad nu wehl tas, fa wezzee, fa ehrmi, masus behrnus eeradduschi butschoht un ta sawu dwaschu winneem fa puhstin eepuhst. Un tas wehl tas masafais. Wezzeem laudim pa leelakai doltai mehds flitti, eepuñschu sohbi buhs, un tu pats tas arr buhs

redsejis un marrbuht, fa juhsu wezzene arr ta darra, fa aufstu peenu faulda sawa mutte un tad to behrnam eelaisch, arri patte atsal ar saweem slimmeem sohbeem kohpsch barribu, fo ar sawahm seckalahm fajauktu behrneem eelaisch mutte, — woi tais ta nosaultos reebigōs knuppischōs. Redsi, schahds ee raddums ne ween reebigs un zuhziiffs, bet arri glujschi newesseligs un giptigs, fas behrnu weffelbu us wissu muhschu famaita un vohsta. Woi now dsiredehts un redsehts schinnis laikos, fa maji behrni jau suhdsahs par sohbu sahpehm, wahjahn azim un zittahm tabdahm kaitehm, fas tik pee pee-augscheem un wezzeem laudihm meslejamas, — no ta tas gan zettahs, ja ne no tik ne apdohmigas behrnu kohpschanas!

Rubbeneeks. Kä tu fakki "schinnis laikos," woi tad agraf wezzi laudis nekohpa behrnus?

Sohfneeks. Sinnams gan; bet tad laudis bij weffeligaki, tadeht, fa teem bij masak pee rohlas un tee dsihwoja sahligaki; passatt' nu muhsu laikos, fa taggad jau knauki un skukles dsenn wissus niklus un stikkus, fo muhsu wezehwi nepasinna. Woi tee dsehra kappeju, tehju, schololadu, daschadus wihsus un t. pr.? Woi tee ta smurgulejahs ar tabaku, fa taggad muhsu deenäs sehni jau darra? Redsi nu, ar tahdahm jaunahm ceraschahm, arri meesa un assins teek pahrwehrtiti, zilwelki paleek glehwaki un daschadas agraf nepashstamas kaites teem pecsittahs, fo agraf ne pee waheda nepasinna. Ta dakteris fakka un es tizzu un faprohtu, fa winnam taisniba. Kad zilwelki pahrtistu ar tahm leetahm ween, fas paschu semme aug, tad tee palistu no dauds kaitehm aissargati un buhtu dauds stipraki un weffeligaki nelä taggad irr. Tizzi teesham, fa jo wairak zilwelki tahdahm nelectibahm nodohsees, jo glehwaki tee paliks. Sinnams, arri wezzos laikos tahda behrnu kohpschana tapat nebij teizama, fa taggad to newarr usteilt.

Rubbeneeks. Lahdgs sinnas tik taggad virmoreis dsirdu no tavas muttes. Bet fas tad to eerad-dumu uswarrehs, fa wezzeem laudim ne-ustizzehs behrnus glabbah!

Sohfneeks. Vahr ustizzechanu jau nerunnajam, bet tik ween par to, woi us tahdu nekreetu un reebigu wihsi derr behrnus audsinaht. Tu redsi pee fungem, fa tee mesle un peenemm jaunas behrnu-meitas, bet ne kad wezzas mahtites un schahs jaunas arr teek deesgan ismelletas, woi tahm nam lippiga meesas wahjiba.

Rubbeneeks. Bet fo tad lai muhsu wezzenes darra?

Sohfneeks. Woi tadehts darba tahm truhlims? Fa zittu nespahi, tad lai irr par usrandstahm par wissu mabjas buhschana un arri par tahm jau-nahm behrnu kohpejahm. — Lai nu paleek schi leeta. Wehl pee prahrigas behrnu kohpschanas pee-derr tas, fa behrni weenumehr jaturr tihri un tih-

rās weetās un istabās, kur nāw nelahds neskaidris gaiss eefschā un ka tohs ehding ar wesseli, weeglu ne treknu baribū. Kur behrni līhds puissdeenai guss tschihlsedami flapjā netihra schuhpuli, kur tohs ap-tian ar schahdahm tahdahm netihrahm luppabam, kur istaba tahda, ka woi zirri warr pafahrt nelabbā gaisā un kur behrneem grūhsch mūtē kartuppetus, filki, spelli, slahbu putru, kahpostus un t. pr., ka tur warr iaugt wesseli, zilweki?! Ayleij pukses ar brandvibnu, jeb turri tabs smirdoschā pagrabā, redsej, ka tublin isnihls. Tāpat arri irr ar jauncem behr-neem, tee jafarga no wissa, kas slahdigs, zittadi tee valis nibulti, woi nomirs agrā nahwē.

Rubbeneeks. Woi tad mehs darba-kaudis fa-ibus behrus warram audsinaht, kā fungi? Winneem jau no masumā waijag aprastees ar wissu.

Soh̄neeks. Sinnams, teem waijag aprastees ar darbu pehz winnu spehka un ar laibem tikkumeem. Tadeht mums winnus neween buhs raddi-nahit pee darba — jo slinkoschana dsemde neween meesas, bet arri dvehseles pohstu — un tohs far-gaht no launa tā, ka winnu ozjis nefahdu apgreh-zibu ne reds un ka oujis lahdu launu nedstrd. Un to panahksim tik tad, kad paschi no tahdeem launeem dar-beem un wahrbeem fargāumees un sawā mahja to nezeetismi pee neweena. Behrni irr ta manta, ko Deewu pats wezzaleem uslizzeis un wai teem, kas schai mantai leek pohsta eet zaur sawu tihschu wainu! Tu dīrdeji, kā schodeen mahzitajs runnaja par to atraknes dehlu Nānā. Winna laikam bij pee-klabligi to quddinajuse un tadeht pehz ta tik gauschi raudaja, jo tas tad raudahs pehz netilla behrna! — Zittā teisā, taimin, runnasim par feho leetu wairat, taggad ar Deewu! Pahrnefs dauds labbas deenas sawā sainneezei.

Rubbeneeks. Ar Deewu! **A — —.**

Srolkes ar Snurkes.

Srolkes. Kamehr utte-tirges nodedsinates, mes, Sihdes pulle labbakes rebbes taisem.

Snurkes. To es jau esmu isrehlenejes, ka man-nes deggunes well traftake bij us fkreeschen, kā pee bersulle vihpem eeks pavassare laikem.

Srolkes. Rehkenes neele leetes; bet ka mums Sihdem luppates us kaulem, ta muhse rehkenes lab-bakes, kā luppates eeks paunem.

Snurkes. To rehlene es jau esme isrehlenejes, ka mes effem strebjusches no kumferem well wairat kā no kruslem, no pascheem wesseem un no pascheem kapfehte sehtmallem.

Srolkes. Bet ka Sihdes teise, ka winnes no-deggunes, ta winnes eeks diwem neddelem baggates zilwekes.

Snurkes. Tas lehpes rehkenes! Kur Sihde zil-wekes, tur uggunes, tur uggunes, tur duhmes, tur duhmes, tur pulveres, tur pulveres, tur — vi ge-walt — zores a gusmes! **A. A. E. E.**

Missechana.

Kad taggad no frohun baulas valdīshanas mums vereabdihs, ka to winneju norahdīshana № 37ā nummura nebjuje wissās weetās ištiga, tātē uzrahdam, kābdi wehl tee ritigeer, kas neis usdohi:
Ser. 4825 № 14, 500 rub. Ser. 6326 № 37, 500 rub.
" 7734 " 31, 500 " 10097 " 44, 40,000 "
" 11492 " 10, 500 " 11822 " 24, 200,000 "
" 13675 " 9, 500 " 14607 " 50, 8,000 "
" 15675 " 9, 500 " 16333 " 38, 500 "
" 17613 " 35, 500 " 18169 " 17, 500 "
" 18508 " 6, 500 " 18861 " 39, 500 "
" 18862 " 35, 500 " 18952 " 43, 5,000 "

Uz apallalnemīshana islohsata ne 1724 bet 18724 serija.

Sinna skohlotajeem.

Nupat tilka drīketa pee grahmatu-drīketaaja Stahlberg k. Geografijas pirma dalka, to Besswaines dr. skohlm.

A. Dangus faraklijis.

Schi grahmatina ir no skohlas k. komisijas pahraudīta un Turradas fl. sapuljē pahr labbu un deesigu nosazzita. Winnas pirma dalka ir muhsu semme līhds ar zilveleem, kustoneem un stahdeem aprakstita; bes tam tie wehl atrohdahs waihadīgakā pamahzīshana par fauli, mehnēst un jwaigsnēhm. Abbas dalkas tohpā māksa 65 kap. Pirma dalka ir dabujama schiņnis dr. Skohlas; Skohlfē, Besswaine, Leelwahrdē, Leel-Straupe, Siggulde, Mas-Sal-lazē, Rujenē, Walmeerā, Arraschōs, Burineelōs, Smiltene, Alūksne, Čeglōs, Wallā pee skohlas k. Sible, Limba-schōs kophmanka Amberg bohdē un Selgawā pee Schablowsky kunga. Rīgā Lūtīg mahjas weetā pee Birk k. Tilklihs ka oħtra dalku buhs drīketa, dabbuhs winau latris tai weetā, kur pirmo dalku pīzis. Oħteā dalka ir wissa Kreewu Keisera valstiba, bet it ihpaschi Wid-, kure un Iggauku semme aprakstita.

Labbibas un zittu prezzi tirguš,

Rīgā, 17. September 1871.

M a l f a j a p a r :

1/3 tīchtu, jeb 1 puhen tīveschū	4 r. 80 t.
1/3 " " 1 " rudsu	2 " 30 "
1/3 " " 1 " meeħchū	2 " 20 "
1/3 " " 1 " auju	1 r. 10 t.—1 " 20 "
1/3 " " 1 " rupju rudsu militu	2 r. 20 t.—2 " 40 "
1/3 " " 1 " biħdejha rudsu militu	4 " 50 "
1/3 " " 1 " kroesħu militu	6 " —
1/3 " " 1 " meesħu putrainu	3 " 20 "
1/3 " " 1 " grisku putrainu	3 " 20 "
1/3 " " 1 " ausu putrainu	— " —
1/3 " " 1 " ūnu	2 " 60 "
1/3 " " 1 " lastuppelu	— " 80 "
1 puddu	— " 50 "
1/2 " jeb- poħdu	1 " —
1/2 " " " apriau	— " —
1/2 " " " swieħta	5 " 50 "
1/2 " " " tabala	1 " 30 "
1/2 " " " froħna linnu	2 " 50 "
1/2 " " " brakka	1 " 50 "
10 puddu jeb 1 dirħaw. froħna linnu	— " —
10 " " 1 " brakka	— " —
1 muzzu linnu feħelu	9 " —
1 " feħlu lażon muzzu	16 " 75 "
1 " egħi muzzu	16 " —
10 puddu (1 muzzu) farħanahs fablis	6 " 25 "
10 " " rupju baltħas fablis	6 " —
10 " " fmallas baltħas fablis	— " —

Naudas tirguž. Walid baula billettes — rub., Wid, usfalamas fidlu-grahmatas 100 cubl, neusfallamas 93 rub., 5 procentus usdewi billettes no pirms leħenħanas 15 1/2 rub., no obħrahs leħenħanas 152 rub., Rīgas-Diaburgas djeħsu-zella atħijs 164 1/2 rub., Rīgas-Selgawas djeħsu-zella atħijs 110—111 rub. u Dinaburgas-Wiedħas djeħsu-zella atħijs 150 rub.

Rīgā 17. September pee Rīgas atħabju 2077 fuggi un idgħabju 2012 fuggi.

Aħbiex d'davta redaktehs: A. Leitan.

Grehku dubkös.

(Par mahjbu teem, lam jweschumā ja-eet.)
(Statt. № 33.)

Slokums ar laiku bij par baggatu wihru pa-lizzis. Winnam bij smukka pille Klärkeela, dahr-gas istabas leetas, wahguschi, sirgu-statti, leels grah-matu krahjums un lihku-istaba — winnam itt nela netruhka, arri gaspascha un behrni tam bij, winsch sehdeja ik fwehtdeenas basnizā un tomehr d̄sinna lohti s̄lktu ammatu. Kur winsch pee slimnekeem gahja, tur nebij fwehtiba, bet lahsti, tur krahnsne gan sakritta, bet zeppets arri nosudda. Kas no winna runnajamas istabas isgahja, tas sinnaja, ka par slepkawu palizzis un sawu paschu nahwi warrbuht jau s̄irdi neffs.

Slokum dakers bij preesch daschahm slimmibahm, ko tē ar wahrdu neklahjahs peesaukt, tas wissu ismannigakais ahrste, un tomehr mas ween warreja isdaktereht; daschu reis seeweeschi winna pascha istabā nomirra. Baur augscham zelschanahs wihsrem winsch pehzak atkal tohs lihkus dabbuja, lam pats nesenn sahles dewa; pee lihka nu skaidri warreja redseht, kahda ta waina bij un ka waija-vseja ahrsteht.

Weenreis Slokums sawā lihku-istabā sehdeja un no kahda mirrona meesahm d̄sibflas ismeljeja. Winsch tik uszibtigi pee tam strahdaja, ka sullaini eenahkoht nemannija. Sullains neffa us sudraba schlihwa grahmatas un awises un palikke pee durwim stahwoht. Kad fungs ne sauza, tad schis eekahsejahs.

„Ah, Dschon, kas Lew par jaunahm sinnahm?“ dakers ariveen us darba skattidamees prassija.

„Paste atnahkuse.“

„Tà? Grahmatas irr?“

„Ja!“

„Nahz tuval!“

Dschons neffa grahmatas un us galda nolizzis greesahs ahtri atpakkat.

„Dschon!“

„Ja, dakter fungs!“

„Kapehz tik ahtri prohjam s̄treen?“

„Smird!“

„Dschon, Tu telsch!“

„Rà pawehleet, bet lad smird, tad smird!“

„Marisch ahrā!“

„Rà pawehleet!“ Kad newaijadseja runnaht, tad sullains multi un deggunu turreja zeet, un tadeht arweenu lehzeenu bij preeschnammā, lai warretu skaidru dwaschu eewilst.

Dakers pabeidsa papreeschu darbu, tad nossau-zija pirkstus pee swahrkeem un sahka grahmatas las-sift. Winnam bij eeraddums, paklussu lassift; pirmo grahmata flanneja tà:

„Beeheits dakers fungs!

Zuhfu greeeschana nebij laimiga! Zaur scheem rafsteem Jums finnamu darru, ka manna meita is-gahjuschu naakt mirruse; behres buhs scho paschu wakkar, mans snohts pawiffam ismissis.

Noslummis tehws

Abrams King.“

Lehnam grahmatu us galda nolizzis dakers nehma tabakas dohzi un schnauza labbu schlipfnu pats ar fewi runnadams: „hm, hm, un tad ta arr! — To nebuhtu dohmajis — bij weßeliga — wiss pehz kahrtas — labprahf sinnatu kahdas wainas debt ta mirruse?“ un dakers ar masu pulfsteni swannijs, zittas grahmatas rohkā nemdams.

Pehz kahda brihtina cenahja mellas kahds wihs, drehbes apgehrbees ar spalwu ais aufes.

„Master Kingi,“ Slokums us farva s̄kteleha fazzija, „no Abram King funga grahmata tē irr. Nak-steet winnaat atbildi un salkeet us laipnigu wihs, ka es winna meitu Mari un winna gauschi noschehloju. King fungis peederr pee brahku draudses, tadeht ne-aismirsteet tahs waijadfigas teifas no Deewa un listea un no augschamzelschanahs kahdt peelikt.“

Winsch tohs wahrdu ar tahdu paschu meerigu waigu fazzija, itt ka buhtu teizis: „Ne-aismirsteet kürpneekam sinnu doht, lai nahf schurp mehra nemt.“ Slokumam tas bij weenala.

Master Kingis nehma grahmatu gribbedams eet, bet dakers to wehl sauza atpakkat. „Wehl ko,“ dakers teiza, „ne-aismirsteet Dschonu pehz Pat Wannigana suhiht.“

Master Kingis ne wahrda nefazzijis isgahja preesch nammā, tad duhri prett daktera durwim rahdidsams zaur sohbeem tschuhfsteja: „Tu winna nonahweji, bet Marijas lihka tomehr nedabbi.“

Normarket eela Schikago pilssehātā wehl tāpat isskattaht, ka toreis, kad pilssehātā eefahla buhweht. Gar eelas mallahm pee nammeem dehki salisti, kur kabjenekeem staigaht, jo us eelas buhtu lihds zel-teem pa dubteem jabradda. Pa labbu un treisr pufi eelai sagruüschī kohka nammi leeli un masi — schinnis nammōs wiss wairak d̄sibwo nabbagi un launa barritaji. Gedishwotaji gandrihs wissi Shreesshi, kas no Anglu walits nahkuschī un tē us d̄sibwi nomettuschees. Winni daschadus ammatus strahda, starp kurreem sabdsiba un andele ar krittischu lohpū gattu now wis tee s̄lftakee. Schinni eela zilwels ar labbu apgehrbu nedrihkfst rahdites, jo tad Shreesshu puulas tuhlin ar lammachanu un akmena metteeneem winna usnemu.

To sinnadams Slokum daktera sullainis, Dschons, pehz Pat Wannigana eedams arri bij noplifusches swahrkus muggurā wiljis. Dschons tilla pec ta

nammina, kas tam meklejams; winsch apstahjabs un klausijabs un isdsirda, ka tai nammā breetmigs lehrums.

"Tu deenas-sagli — Tu slinkais maiss — Tu neleitis tehws, kam seschi nerahni behrni — Tu Ihreschu fungs — Tu laupitais — Tu market eelas mehris — Tu gribbi brandwihnu weens pats dsert un pamihliju tilt baddu mirt." Un pehz tam: Paulsch! dingsch! wezzi sahbaki, kappijas kannas, schlibwi, krehslu kahjas un daschias zittas leetas, kas istabā nebij peenaglotas, skrehja pa lohgu us eelas.

"Tur brihnum lustigi dsihwo," Dschons teiza un pakausi kassija, "dohmaju, Dschonin, mihtais puishi, buhs gluschi labbi darrijis, ka wehl ne-essi prezzejes." Tā pats ar sevi runnadams gahja ar leelu rinki ap lohga, lai kahda metteena nedabbatu. Us tabdu wihsi winsch bes skahdes pee namma durwim tillo.

Dschonam nebij gruhti, istabā tilt, jo kaujotees neweens wiina neredsja.

Kahds noskrattis wihrs feewu aismatteem turredams strahdaja ar krehsla-kahju tai pa mugguru, tamehr feewa atkal mehgina ja wiham ar svhbeem un naggeem skahdeht.

Ta bij pirma isskatta.

Pa labbai rohkai no teem zihfstetajeem redseja trihs pa-auguschtus fehnus us webdera pee semmes gultohit un kahdu flapjumu laishoht, kas gan warrbuht no sadaufitas brandwihna puddeles istezzejis. Betturtais sehns, jaunakts, newarreja pee laisifchanas tilt un tadeht teem trim galwas ar dubri un sahvala papehdi ahdereja.

Kreisaja puse teepahs diwi skulki tukkena deht, ko weena ais ausim ohtra ais astes falehruschas schur tur raustija. Warr dohmaht, ka wiss tas strihdiasch ilusfi nenotifka — latris brehza ka un zik warredams.

Dschons gluschi meerigi kahdu brihtian metta azzis wiss apkahrt un pilnu uhdens spanni eeraudsijis gabja to zihfstetajeem wihsu.

Wihrs un feewa sahla sprauslaht un elsoht weens no ohtra atlehldamees, tad atsal us reises Dschonam wihsu.

Bet redsedami ka Dschons, winni aussis nolaida, bet fullains smehjabs pee semmes leekdamees.

"Nudee!" feewa eelleadsahs, "ne, te jau muhsu labba-darritais, Dschona lunga! Labdeen! Labdeen! Ak Tu debbes tehtih, ka nu istaba isskattahs!" feewa wehl baschijahs un sulkes no krehsla nosluzidama to Dschonam pazebla. "Sehdetees, mihtais fungs un nenemmeet par taunu, mannim ar wihrubehrnu deht druszin bij jabarrahs!"

Ak mannis deht warreit darriht ko gribbeet, Dschons smehjabs, "bet kad Juhs to fauzeet par masu bahrshanohs, tad labprah redsetu, zik leels pee Jums pats lehrums!"

"Las Lew wehrte," Pat Wannigans no kamjo-

teem uhdeni isgreesvams fazija, "taggad Dschons dohma, ka mehs kohpā fligli dsihwojam. Bet ka-pehz Lew waijadseja lahdeht un Deewu saimoht!"

"Wai es Deewu saimoju?" Patte feewa, Brigitte, eesaujahs, "paslatt", wai to zilwels warr pee-zeest? ak Tu dsirruls, Tu zaurais maiss — brandwihna deht strihdejamees, ko Tu weens pats gribheji isdsert!"

"Behrni, rimsteet!" Dschons winneem starpa jauzahs, "kadeht barratees, to Juhs labbi finneet, zitteem ar to ne kahda vaska, kad ais eeschu, warreit kauutes, zik patihk. Klauses, Pat sanemm sawus peezus prahthus, kad tee wehl naw noslihkuschi!"

"Warretu gan teesa buht, ka prahti noslihkuschi," Patts noruhzahs, "jo pa desmit gaddeem ne-essi tik dauds uhdena rihjis ka pirmit, kad johkodamees to spanni mums gahsaht wihsu."

"Mans dakters gribb ar Tevi runnah!"

"Tā — à?! Un wai warreschu ko pelnicht?"

"Dohmaju, ka tā buhs — Mischigan eelā buhs darbs, kur kahdus simts dollarus pelniseet."

"Tikkai simts dollarus? Lows dakters paleek il deenas sibilstaks, winsch nemas neapdohma, ka pec tahda darba warr ahtri dsihwibu paspehleht."

"Par scho runna ar winnu paschu, to tik gribbeju sinnah, wai Tu nahfji? zittad eeschu pahri eelas tahlat," un Dschons taifijahs eet.

Brigitte wiham ar eltoni sahnos eegrushda, un zhis to saprasdams teiza: "Nu labbi, nahfchhu, bet sahli sawam lungam, ka ar abbahm rohlahm pehz scha darba gan negrahdu."

Weenu stundu wehlak Slokums ar Patti sahlika Pats jau eepreessch dabbuja simts dollarus ismalsatus un apsoblijahs, King Marijas likhi dakteri mahja nolikt.

(Us preelschu wehl.)

Wolkensteines awoti.

(Stat. № 37.)

Nu bija "wassaras-swehtku meera" pasluddinachana veigta. Behrni leelus maijs reezenus dabbujuschi, dewahs preezigi meschā; wezzaki apmetahs atsal saltā sahle nn luhsa mahzitaju, lai tas winneem pastahstitu, ka taggad pasaule eet.

Mahzitais laipnigi paklausija, un fazija, ka grabmatu vo kurfirsta pilz-filteera, sawa brahla, dabbujis, kur tas raksljis, ka kurfirsts eeschoht pehz swehtkeem ns Pohlu-semmi^{*)}, kurfirstene, kas jau no seemas swehtkeem slimliga, dohchotees parihitū, ohtra wasaras-swehtku deenā, us Karlsbadi, wesselibas awoidd.

Gewa jautaja stahltiju: "Kahds labbums zilwekeem no wesselibas awoteem nahk, un kas tee ihsti irr?"

Mahzitais nu garri isstahltija, ka tee effohit silti awoti (proti Karlsbade), ko keisers Kahrlis meddiams atraddis, un ka dauds slimneeku tur wesselibu atdabbujuschi, un fazija beidoht, ka zhis mehrā

^{*)} Saldu Kurñis bisz arti Pohlu lehnihs.

Leeksams pilsfehts fennak neezigs zeems, wehl dauds masaks par Wolkensteini bijis, bet ka taggad wissas familijas tur turrigas un baggatas, un ka Karlsbadneeki par to faweeem wesselibas awoteem warroht pateiktees.

Behrni attezzeja un luhdsu wehl maises. Schulzis arri nu kautineem stahstija wezzu stahstu, ko jau wehveri latrā gaddā no winna dīrdejuschi un ko wissi gandrihs no galwas sinnaja, tomehr winna usmannigi klausijahs, jo arri ar Wolkensteines walbischani newarreja jobkoh.

Gewa neko nedīrdeja. Winna usluhkoja ohsolu, fur gallotnē saules starri spehlejahs, tomehr winna tohs neredseja, jo bij dīstās dohmās no rimmuji.

Winna bij lohti noslummusi. Ta atminnejahs weenas deenas no sawa pagahjuscha dīshwes laika, kur laimiga un preeziga bij, ka toreis dohmaja, ka tas pa dauds preefsch misstiga zilwēka. Tomehr bij jau trihs gaddi no ta laika pagahjuschi, kamehr winna Robertam sohlijusees, ar winna sawas dīshwes deenas saweenoht — wai wehl newarreja ohtri un treschi trihs gaddi pa-eet, pirms wiina un Roberts kahdreib paschi sawā mahjā warrehs dīshwoht, no mahzitaja saweenoht? Kad buhs tas laiks, kad truhkums winnaus wairs tik gruhti nespeedihs?

Newiskoht tai assara noritteja; bet negribbedama, ka zitti skummibū nomanna, wiina klussi peezechlahs, un pamasm no pulka atkahpahs. Roberts un zitti to nenomannijs, jo tee usmannigi klausijahs, ko schulzis stahstija.

Winna ilgojahs pehz klußas weetinas; fur ta netrauzeta sawu behdigu dīshwi warretu pahrdohmaht. Klujuma mallā wiina flattijahs us augschu — us uhdens almenem."

Dabba bija ap Wolkensteini un winnas meschu leelu schohgu no klintainem falneem taistjusi. Wiss-augstaka flints sneeda divišints pehdas. Schai pa labbu rohku bij dīstā, dīstā aisa, kurrā uppite starp almenem un kohleem zaure spāudahs. "Uhdens almeni" bij us scho falnu, un tohs tapehz lā nosauja, ka no winneem awotini irr weens no ohtra tik tahlu nohst, ka tannī rinkī, ko winni apnemm, labba teesa zilwēku warr kohpā preezatees.

Daudsreis bij Gewa us scho augstumu sehededama par mescheem uu plawahm tahli luhkoju. Sche bij tik klussi, ka zilwēks sawu sirdi warreja dīrdeht pułstam, un nekad Gewa tur augscham wehl nebij zilwēku satikkuse. "Tur augscham eeschu," tā winna pee fewis fazija, "tur buhshu weena patti!"

Us falnu bij gruhta kahpschana, jo tur truhka libdsinata zetta. Gewa lehkaja mudri, ka falna kasa, no almena us almeni, un kad winna zetta labds kohks stahweja, tad wiina weegli, ka wahvere, kohka sarrōs ekehrisees; pahr dīsleem flints plihsumeem lehza. Augstaki falnu semmi kruhmi un tihtenai tā apklahja, ka zilwēks nespehja zaure tapt, bet Gewa

tomehr wirsgallu fasneeda un apsehdahs us uhdens almenem, notvihkuji un ar pułstoschu sirdi.

Augstakais „uhdens almens“ stahweja falna mallā us to pusti, kur stahwai flints seenai blakkahm nenoressams dīstums sawu rihkli atplehta, itt lā us kohda kas krittihs. Leela almens wehl labbu gabhalu par falna mallu steepahs, un kad falna-garam buhtu patizzis flinti druszin purrinah, tad teesham winna ahtrali, ka ar putnu spahrneem dīstā rihkli buhtu eesfrehju. Bet falna gars leppojahs par scho ar suhnahm apauguscho almeni, un staiga lehni zaur sawu pilli, lai almens netaptu no tahs weetas gahsts, fur tas jau gaddu tuhktoschēem us waiki netrauzehts stahwejis.

Us scho bij Gewa kahpu. Kahdu brihdi wiina tahtumā luhkoja, tad dīstumā, pehavigi us leelo klujumu ap ohsolu, fur zilwēki lā masti melnumini nudseja. Kursch gan no winneem bij Roberts? Ar plattahm azzim meita pehz winna luhkojahs; tad winna par sawu weltu publinu smaidija un apmetahs us nosuhnojuscha almena.

Wiss bij schē klussi, lā kappā.

Gewa apsedja azzis ar rohkahm, un dohmaja us sawa Roberta. Winsch nekad neschehlojahs, ka winnam gruhti eet, bija arweenu preezigs, un tomehr winnam dauds reises sirdi nospeeda, to winna manija. No midlestibas winsch sawas behdas apslehpā. Weenreis wiinam tak waijadseja no Wolkensteines aiss-eet, un tahdā weetā eestahtees, fur wairak warreja pelniht. Bet winsch arri sinnaja, zit lohti winsch zaur to sawas mihlaħahs tehnū noslumdinahs, un ka gaudenais wihrs nespēhja pats par fewi gahdoht. Tadeht winsch palifka, weenu-mehr preezigu wa'gu rahdija, kaut gan raises sirdi mohzija. Kahdu gallu bij raisehm neunt? Wai us kahsahm warreja gaidiht, kamehr matti firni buhs? Astoneem ehdejeem waijadseja no pahri grascheem istift, ko Roberts gandrihs weens pats nopolnijs, jo winna un mahte tis dauds nespēhja strahdoht.

Leela, leela uabbadiba! Meitina speeda sawu labbo rohku us sawu sirdi, un sawu galwu suhnās.

Tā winna ilgi, ilgi gulleja. Saule dīstali pee debbess welwes nogrimma, un mesħā jau tumfa mettahs:

Masais awotinach almenim blakkahm plahpaja, itt lā tas noslummuscho meitina buhtu gribbejis eepreezinah. Winsch tik lustigi pahr smiltin straujoja, un wiina burbulischi tik preezigi lehla ja, dohmaht ka sinnatu, kahdu leelu lawu wehl nahlotnē eemantohs.

Zik reis jau nebij Gewa dīrdejusj awotianu burbulojam!

Zik reis winna jau nebij sawu pirkstu schinni uhdens mehrkuji, un brihnijusees, ka tas itt filts!

Wairak winna schihs leetas deht nebij dohmajusi.

Us weenreis winna usleħza, un winnaas waigs apstaidrojahs. Wiinas kveħlodamas azzis urbabs

purpura strehki debbes mallā. Ar isplahitahm roh-
fahm stahreja winna us akmeni, kā marmora bilde.

Mahzitaja stahstu no Karlsbades winna newar-
reja veemirst, un winnaai usnahza jaunas dohmas.

Zaur Karlsbades filtreem awoteem irr dauds tuhl-
stoschi zilweku sawu wesselibu aldabbujuschi, un schis
wehrā leefams pilssehts irr fennahk neezigs zeems
bijis, dauds masaks, neka Wolkene steine, un taggad
tur laudis turrigi un baggati!

"Schee awoti arri filti, kapehz arri schee slim-
mam zilwekam newarrehs wesselibu dahwinah?

"Kurfirstenet newaijadsetu tik breejmihi tahlu rei-
soht. Winna warretu tē atnahst, un no awoteem
few wesselibu smelt. Tad warretu arri Wolkene steine
par wehrā leefamu pilssehtu palist, un wissi nab-
baga lautini zaur to dauds naudas pelniht; tee taptu
pahrtkuschi un baggati!

"Ak debbes Tehtih! faut tas tā warretu notiht!
Winna rohkas sanchnusi usluhkoja walkara swaig-
sni, itt kā Deewa azs us ta luukotu."

"Tad warretu mans mihtakajs sewim mahjiau
buuhweht, un wezzois mahzitais muhs svehtih!"

"Obtrā wassaras svehtku deenā gribb Kurfirstenet
aisreisoht. Wehl irr laika. Rihā agri waijaga teh-
wam us Dresdeni eet. Winnam jarunna ar Kurfirsteni.
Winnam jaluhds, lai ta nahk no muhsu
awota dser. Winna arri nahks. Wissa pasaule
wianas labbu sirdi slave, un es juhtu, ka wianas
sirds mums laimi un svehtibū atneffis!"

Winna dewahs no kalna leija, gribbedama ahtri
ar tehmu runnah, kā ar putnu spahrneem ta stei-
dsahs nokahpt. Mehness wehl nebiž zaur debbes
wahrteem isnahzis; bet Cewa sinnaja satru akmeni
un safni sawā zetta, un nesluppa newecnu reisi.
Tē winna drobschi no akmena us akmeni lehza, tē
atkal no slihpas seenas noschlubza, un nu bij leija,
un elsdama, puhsdama pee ohsola attezeja.

Mahzitais un schulzis jau bija aissgabjuschi.
Wissi zitti winna apstahjuschi jautaja, kur tik ilgi
kawejusces. Winnai sirds bij tik pilna, ka ihsti ne-
sinnaja, ko sahkt runnah: awots pe "uhdens ak-
meneem" — kurfirstene — Karlsbade — Wolkene
steine: wiss jukku jukkam gahja, un labs laiks pa-
gahja, kamehr lautini wianas dohmas sapratta.
Kamehr runna us beigahm gahja, jau schur tur
redseja kahdu wihe snojam, bet kad winna rohkas
issteepdama tehwu luhdsja us Dresdeni eet, tad fa-
pulze wissi kastā smehjabs.

"Wai Tu ne-essi trafka?" sauza Stams. "Pa-
faule dauds filtu awotu, bet wesselbas awots pa-
wissam zitta leeta. Manni issmeetu, kad pee Kurfir-
stenes ar tahdeem neekleem nahstu, jeb manni kā nerru
aisdshiu — nu, es jau gan sargaschohs; tur eet!"

Nieitina nobahla. "Eij Tu," winna sauza, Ro-
berta rohku sakehrusti.

Schis krattija galwu: "Astahjees no tahdas ap-

lamibas," winsch fazija tai kussi, "kas Lew tah-
das dohmas cepuhis? Tur klahrt irr rihtu pirma
wassaras-swehtku deena! Rihtu irr mahzitais atweh-
lejis danzoht, paleez tadeht meerā." (Us preelschu wehl.)

Sohbugolla neddelas pedsihwojumi.

Swehtdeen 12. September. 1871. Dinaburgas
dselsu-zetta 10ee gadda-swehtki teek swinneti. Dascha
schampangeru puddele pedsihwo gallu, dascha groklu
glabsite grimst kappā, daschs schandarmu likeerihis
mirst laiziga nahwē, dascha kussaka atrohd sawu
kappa-weetu.

Pirmdien 13. September. No pagahjuschas man-
dagas jau ohtra bohde teek eeswehtita ar garrigu
dsebreenu isnihzinashanu un gahrdi saldumu is-
schkeeshanu. Polizejai gaddahs ammata darrischanu
arri renstelē.

Ohtrdeen 14. September. Arri sohbugals no-eet
us leelo Smilshu-eelu № 32, pa 2 treppem aug-
schā fohteli mlehti un dabbu sinnah, ka fohtelis
gan dabbujams bet aplam iihrigs un tikkai no leel-
fungeem ihrejams. Sohbugals no-eet mahjā, ap-
brihno speegeli apskattidamees sawu masu augumu,
nomasga gihmi diwreis no weetas un noschehlo Ah-
damu, ka schis semneku kahrtā raddihts.

Treschdeen 15. September. Nosirmojuse taisniba
smohk zeetumā, tumšiba un netaisniba fit gawile-
dama un deedama plauktus.

Zettortdeen 16. September. Bes darba buhdami
struhdsineeki melle aumeisteru weetas, gribbedami
kulturas l-hds-strahdneeki buht.

Peektdeen 17. September. Laudis runna, ka is-
gahjuschā neddelā kahds pindselneeks, kas no rah-
tuscha stallaschahm nokritis, no jumta krisdams no-
sittees, — nahkoschā neddelā laikam runnahs, ka
winsch no debbesim nokritis un jau augscham zehlees.

Seitdeen 18. September. Sirdescheligi zilweki
jau atkal starrajahs salohydamees us rihtdeenas
pusku-ballī. Masgajahs, schnauzahs, birstejahs, wil-
fejahs, striknejahs un stehketejahs ka woi gals klahrt.

—r.

Smeeklu stahstinsch.

Rahdam fungam, kas labprah gahstti mihtoja,
sanahza pulka weesu. Pussdeenu pa-ehduscheem
dahmas pazehlahs un aissgahja — fungi paliffa
sehdoht. Mahju fainneeks nu weesus tā usrunnaja:

"Nihki draugi, waijaga weenas leetas muhsu
starpa gruntigi notaishit! Wai nu dserim kā zil-
weki, wai kā lohpi?" — "Kā zilweki, sinnams!"
weesi druszin dusmigi atbildeja. — "Lahbi, tad ja-
dserr, kā u... s us galwas plihst, jo lohpi ne kad
nepeedserahs," fainneeks fmaididams atteiza.

Atributedams redaktehrs A. Leitan.